

Okresný úrad v Púchove (1885) 1923 - 1945

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1572_23218	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Okresný úrad v Púchove	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1885) 1923 – 1945 (1952)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	81,51 bm (91 kusov úradných kníh, 259 registratúrnych pomôcok, 613 archívnych škatúl, 94 účtovných kníh hospodárenia okresného úradu)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Okresný úrad v Púchove	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Zákonom č. 126/1920 Zb. utvorené okresné úrady sa stali nástupcami slúžnovských úradov, avšak ich pôsobnosť bola značne rozšírená. Vládnym nariadením č. 385/1922 Zb. bola pôsobnosť župných úradov prenesená na okresné úrady v odbore správy verejného zdravotníctva a hygieny, správy cestnej a priemyselnej, ale aj vo veciach manželských a matričných a pri vydávaní cestovných pasov. Ďalším vládnym nariadením sa zrušili dovtedajšie štátne odborné úrady (štátny riečny stavebný úrad, štátne lesné úrady, štátni zverolekári), ktorých právomoc bola prenesená na okresné úrady. Okres sa tak stal samosprávnym územným celkom, schopným nadobúdať práva,	Dejiny správy pôvodcu

		<p>majetky, uzatvárať zmluvy, zakladať vlastné ústavy a zostavovať vlastný rozpočet. Služobne bol podriadený ministerstvu vnútra, ale musel vykonávať nariadenia, predpisy a pokyny aj ostatných ministerstiev vo veciach, ktoré v najvyššom stupni spadali do ich pôsobnosti. Na čele okresného úradu stál okresný náčelník, ktorý navonok reprezentoval celý okres a zodpovedal za riadne vedenie úradu. Vybavovanie rôznorodej agendy bolo zverené odborným, konceptným, účtovným a kancelárskym úradníkom a zriadencom. Okresný úrad v Púchove začal svoju činnosť 01. 01. 1923 a skončil 30. 04. 1945 po oslobodení Púchova. Pod jeho právomoc spadali obce Bohunice, Bolešov, Borčice, Červený Kameň, Dohňany, Dolná Breznica, Dolné Kočkovce, Dubková, Dulov, Horenice Hôrka, Horné Kočkovce, Horovce, Hoština, Hrabovka, Ihrište, Kameničany, Krivoklát, Lazy pod Makytou, Lednica, Lednická Lehota, Lednické Rovne, Lúky, Lysá pod Makytou, Medné, Mestečko, Mikušovce, Mostište, Nosice, Piechov, Prečinska Lehota, Pruské, Púchov, Savčina - Podvažie, Sedmerovce, Slavnica, Streženice, Tuchyňa, Vieska - Bezdedov, Vršatské Podhradie, Vydrná, Záriečie, Zbora a Zubák. Obec Horné Kočkovce bola v roku 1926 zlúčená s obcou Púchov a Prečinska Lehota v roku 1941 s obcou Lednické Rovne.</p> <p>Na čele okresného úradu stál okresný náčelník – v rokoch 1923 až 1938 ním bol Otto Brandstiller, v rokoch 1938 – 1941 úrad viedol Viktor Ondrek a od 19.2.1941 až do 30.4.1945 túto funkciu plnil Dr. Jozef Trnka.</p> <p>Okresný úrad v Púchove nemal žiadne odborné oddelenia. Štátnu stavebnú službu vykonávalo preň technické oddelenie a lesnú službu lesné oddelenie Okresného úradu v Trenčíne. Do roku 1938 vydával rozhodnutia k lesným a pasienkovým spoločenstvám Okresný úrad v Púchove, ale po vybavení podania postúpil celý spis lesnému oddeleniu Okresného úradu v Trenčíne. V období 1940 – 1945 túto právomoc prevzal Župný úrad v Trenčíne, pričom na Okresnom úrade v Ilave bolo zriadené lesné oddelenie pre okresy Ilava a Púchov, kam sa 1.1. 1940 presunula celá lesná agenda Okresného úradu v Trenčíne. Do roku 1938 hospodársko-technickú a stavebno-technickú agendu pre úrad vykonávalo technické oddelenie Okresného úradu v Trenčíne, vodoprávnú agendu Okresný úrad v Martine, Po novom župnom zriadení v roku 1940 sa župný účtovník, ktorý dovtedy úradoval na okresnom úrade, presunul na Župný úrad do Trenčína, kde odovzdal aj svoju písomnú agendu, ale už v roku 1943 podľa nového vládneho nariadenia č.115/1943 sa vrátil na Okresný úrad v Trenčíne aj so</p>	
--	--	--	--

		<p>všetkými dokumentmi.</p> <p>Agendy boli zverené jednotlivým referentom na oddeleniach, ktorí po uzavretí podaní odovzdali spisy do registratúrneho strediska, kde sa však uložili chronologicko-numericke podľa záznamov v registratúrnych denníkoch</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Písomnosti Okresného úradu v Púchove boli uložené v budove úradu, pričom v podateľni len najnovšie ročníky administratívnej agendy. Staršie sa uschovávali na každom voľnom mieste v budove úradu – registratúrne stredisko teda nemalo osobitnú miestnosť. Situácia sa zlepšila v roku 1943 po presťahovaní do novej účelovej budovy, do jednej vyčlenenej suterénnej miestnosti, kde bola uložená registratúra od roku 1931. Staršie dokumenty sa uschovali na povale novostavby. Okresný národný výbor v Púchove prevzal spisový materiál svojho predchodcu, ale nedostatok miesta ho v roku 1948 prinútil prvý raz vyradovať – išlo o priestupkové spisy z obdobia 1923 – 1940, kedy sa v skutočnosti vyradili všetky spisy tejto agendy. K prvému usporiadaniu fondu podľa ročníkov a čísel a uloženiu do stabilných priestorov v bývalej väznici pri okresnom úrade došlo v roku 1958. Okresný archivár František Milko zároveň vykonal aj vnútorné vyradovanie ročníkov 1923 – 1935. Po územnej reorganizácii v roku 1960 bol púchovský okresný archív prevezený do novozriadeného okresného archívu v Považskej Bystrici – Orlovom, kde dokončil vyradovanie Koloman Ottinger. Ako bývalý hlavný aktuársky tajomník považskobystrického okresného úradu (1930 – 1945) detailne poznal štruktúru a fungovanie, preto zvolil pri sprístupňovaní schému : úradné knihy (zápisnice okresného výboru, okresného zastupiteľstva a okresnej finančnej komisie), evidenčné knihy (evidencie svedectiev o štátnom občianstve, občianskych preukazov, cestovných pasov, spolkov všetkých druhov, zbrojných lístkov, vojakov a odvedencov, živnostenské registre, evidencie dávok a poplatkov, priestupkových pokút a lesných ťažieb; registratúrne pomôcky (prezidiálne, administratívne, vojenské, priestupkové), spisy (prezidiálne, administratívne, vojenské, priestupkové) a na koniec zaradil účtovné knihy (štátne a okresné hospodárenie). Fond je usporiadaný chronologicko-numericke, ale pretože sú výborne zachované všetky registratúrne denníky a k nim indexy, nie je náročné vyhľadávanie dokumentov.</p> <p>V rokoch 1923 – 1943 sa všetky administratívne spisy evidovali v spoločnom protokole - okrem cestovných pasov, pre ktoré bola zriadená osobitná evidencia. V II. manipulačnom období 1943 - 1945 v registratúrnych denníkoch sa evidovali podania,</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>ktoré už neukladali chronologicko-numericke, ale podľa systému šifier, ktorý sa aplikoval už pri príchode podania od fyzických osôb a mal byť jedinečný. (Kódovanie je založené na zmene samohlások na čísla napr. a, ä, ia = 1, e, ie = 2, i, y = 3 atď.) Pri knihách a registratúrnych pomôckach inventárnu jednotku tvorí každá kniha alebo zošit.</p> <p>Do roku 1943 pri prezidiálnych a administratívnych spisoch tvorí inventárnu jednotku jeden ročník spisov, od roku 1943 sú inventárnou jednotkou spisy manipulované pod spisovou značkou E9, D1, D 2, D 5 a D 6 D 9 a v rámci nich pod šifrovými číslami. Po celý čas fungovania okresného úradu sa jednotlivé spisy ukladali do spisových obalov s vyznačením podacieho čísla/rok a predmetu konania.</p> <p>Inventárny záznam pri knihách sa skladá z inventárneho čísla, názvu knihy a časového rozpätia. Pri registratúrnych pomôckach je doplnený aj číselný rozsah. Spisy sú manipulované chronologicko-numericke v archívnych škatuliach, pričom inventárny záznam tvorí inventárne číslo, ročník spisov, číselný rozsah spisov a číslo archívnej škatule. Podľa vtedajšieho úzu sa v inventári neuvádzali všetky spisy - bol urobený výber, ktorý však neodzrkadľuje celú šírku zachovaných dokumentov, sú to väčšinou napr. dôležité obežníky ústredných úradov týkajúce sa činnosti politických strán, protištátnej činnosti, tuzemských a zahraničných spolkov, stavebné povolenia, podomový obchod, vyživovacie príspevky rodinných príslušníkov, spisy týkajúce sa matričných zápisov, otázky vyst'ahovalectva a imigrácie, zdravotnej, hygienickej a bytovej situácie, atď.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Okresný archív v Považskej Bystrici prevzal v roku 1960 fond od zaniknutého Okresného archívu v Púchove . Pod číslom 290 je zaevidovaných 170 úradných kníh, 163 registratúrnych denníkov a indexov a 598 archívnych škatúl' – uvedený len rok prevzatia 1958. Pod č. 53 bola dňa 29.10.1963 prevzatá 1 kniha z rokov 1925 – 1950 v rozsahu 0,03 bm. Pod č. 55 je z toto istého dňa prevzatých 2,4 bm archívnych dokumentov z rokov 1930 – 1938. Pod č. 1129 bolo do archívu 14.7.1999 prevzatých 0,36 bm dokumentov z rokov 1893 – 1963 (prehľad vodných stavieb). Posledný prírastok vzhľadom na svoj obsah bol zaradený na koniec fondu.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and content	<p>Zachované prezidiálne spisy vypovedajú predovšetkým o politickej situácii v štáte a okrese, pričom sa sledujú domáci i vonkajší nepriatelia, pripravuje sa civilná ochrana</p>	Obsah a rozsah

		<p>pred ohrozením zo strany nacistického Nemecka, dokumenty v období Slovenskej republiky zachytávajú osud obyvateľov židovského pôvodu a počas Slovenského národného povstania aj pohyb a akcie partizánskych oddielov na území okresu a terorizovanie domáceho obyvateľstva nemeckou armádou.</p> <p>Administratívne spisy informujú o hospodárskych, sociálnych kultúrnych, zdravotných a dopravných pomeroch v okrese, o vplyve sklárskej výroby v Lednických Rovniach a budovaní odevnej firmy ROLNÝ v Púchove na hospodársku situáciu v okrese, o bytových pomeroch, o verejných zhromaždeniach organizovaných politickými stranami, ktorých sa povinne zúčastňovali zamestnanci úradu a o priebehu podávali písomné správy, umožňujú nahliadnuť do stanov rozličných organizácií a spolkov, hospodárenia obcí, v rokoch 1939 – 1945 o malom pohraničnom styku medzi Slovenskom a Protektorátom, o živote Židov a Rómov v tom čase, a atď. Významným a veľmi vyhľadávaným zdrojom informácií sú popisné hárky zo sčítania ľudu v roku 1938, prehľad o vydaných cestovných pasoch, spisy o riešení nezamestnanosti počas hospodárskej krízy.</p>	archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vyrad'ovanie uskutočňoval Koloman Ottinger v rokoch 1961 – 1962 bez administratívneho konania.	Vyrad'ovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Fond je uzavretý a prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Štruktúra archívneho fondu po chronologicko-numerickej usporiadani a sprístupnení:</p> <p>I. Úradné knihy</p> <p>A. Zápisnice okresného výboru a okresného zastupiteľstva 1924 - 1938</p> <p>B. Evidenčné (1885) 1923 – 1945 (1951)</p> <p>II. Spisový materiál</p> <p>A. Registratúrne pomôcky</p> <p>a. prezidiálne 1923 – 1945 (1947)</p> <p>b. administratívne 1923 – 1945 (1947)</p> <p>B. Spisy</p> <p>a. prezidiálne 1923 - 1945</p> <p>b. administratívne 1923 – 1945</p> <p>III. Účtovné knihy</p>	Spôsob usporiadania

		a. knihy štátneho hospodárstva 1923 – 1945 b. knihy okresného hospodárstva 1929 – 1945 (1952)	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	slovenský	Jazyk/písma archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Okresný archív Považská Bystrica. Koloman Ottinger : Okresný úrad v Púchove 1923 - 1945, inventár, Považská Bystrica, 1963, evid. č. 294.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Považská Bystrica, Ulica slovenských partizánov 1135/55, 017 01 Považská Bystrica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Kópie neboli vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of	Okresný národný výbor Púchov 1945 – 1960	Súvisiace jednotky

	description	Okresný úrad zanikol 30. apríla 1945. Jeho funkcie prevzal Okresný národný výbor v Púchove hneď 1. mája 1945. Okresný národný výbor pokračoval v niektorých evidenčných a účtovných až do roku 1952, ktoré zostali súčasťou fondu okresného úradu.	opisu
3.5.4.	Publication note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Fond Okresný úrad v Púchove spracoval v rokoch 1961 – 1963 Koloman Ottinger. Vo fonde vykonal vnútorné vyradovanie, pripravil súpis inventárnych jednotiek a zároveň vyhotovil strojopis inventára, ktorý bol vytlačený v roku 1963. Opis pripravila Mgr. Jarmila Balážová v apríli 2018.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	11.4.2018	Dátum vyhotovenia opisu